

Sygn. akt I Ca 515/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Pietraszewska (spr.)

po rozpoznaniu 17 grudnia 2015r. w E.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. S.

przeciwko K. R.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 09 czerwca 2015r. sygn. akt I C 827/15

oddala apelację.

Sygn. akt I Ca 515/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 09 czerwca 2015r. wydanym w sprawie o sygn. akt I C 827/15 z powództwa B. S. przeciwko K. R. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Elblągu oddalił powództwo.

Wyrok ten został wydany w postępowaniu uproszczonym w oparciu o następujący stan faktyczny:

Powódka B. S. domagała się zapłaty kwoty 500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 czerwca 2013r. do dnia zapłaty i wskazywała, że kwotę tę pożyczyła pozwanej K. R., która to – mimo wezwania jej do zwrotu - pożyczonej kwoty nie oddała.

Pozwana K. R. wniosła o oddalenie powództwa, kwestionując twierdzenie powódki, że ta udzieliła jej jakiegokolwiek pożyczki.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 23 czerwca 2014r. dokonano wypłaty kwoty 550 zł z bankomatu znajdującego się w E. przy ulicy (...). Pismem z dnia 06 stycznia 2015r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 500 zł w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej tego pisma.

W ocenie Sądu Rejonowego, powództwo było niezasadne. Zgodnie z art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku

i tej samej jakości. W niniejszym procesie pozwana zakwestionowała powództwo co do zasady, w związku z czym, z uwagi na treść art. 6 k.c. powódka była zobowiązana do wykazania istnienia zobowiązania i jego wysokości.

Zdaniem Sądu I instancji, nie dowodził jednak zasadności pozwu dołączony do niego wydruk dokonania w dniu 23 czerwca 2014r. wypłaty w kwocie 550 zł z bankomatu znajdującego się w E. przy ulicy (...), a nie też wezwanie pozwanej do zapłaty kwoty 500 zł. Pozwana bowiem zaprzeczyła, by pożyczka od powódki kwotę 500 zł, a B. S. w żaden sposób nie udowodniła, by ta pożyczka miała faktycznie miejsce i by jej przedmiotem była kwota 500 zł. Nawet bowiem, gdyby pieniądze w kwocie 500 zł powódka wypłaciła z bankomatu w dniu 23 czerwca 2014r., to nie znaczy to tym samym, że kwotę 500 zł przekazała pozwanej, ani że byłaby to pożyczka udzielona pozwanej.

Z rozstrzygnięciem tym nie zgodziła się powódka B. S..

W apelacji wskazała, że nie zgadza się z pozwaną, która twierdziła, iż nie pożyczła od niej spornej kwoty. Zaprzeczyła też, by przekazywała numer (...) swojej karty bankomatowej komuś jeszcze, poza pozwaną.

Zażądała w związku z tym uchylecia zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, że Sąd Okręgowy podziela w niniejszej sprawie stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 kwietnia 2000 r. III CKN 812/98 (OSNC 2000/10 poz. 193), że sąd II instancji jest instancją merytoryczną co oznacza, że ma obowiązek poczynić własne ustalenia faktyczne i ocenić je samodzielnie z punktu widzenia prawa materialnego. Mając to na względzie Sąd Okręgowy uznał, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne są w niniejszej sprawie prawidłowe, a zatem przyjmuje je jako własne. Nie jest przy tym obowiązkiem sądu drugiej instancji powtarzanie ustaleń dokonanych przez sąd pierwszej instancji, o ile bowiem je podziela, wystarczy dać temu wyraz w uzasadnieniu (również: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 lutego 2005 r. IV CK 526/2004).

Wyjaśnić należy, że pożyczka jest umową, na podstawie której dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego przedmiot pożyczki, a biorący zobowiązuje się zwrócić przedmiot pożyczki w pieniądzu o tej samej wielkości lub w rzeczach tego samego gatunku i takiej samej jakości. Pożyczka jest umową, przy której podobnie jak przy umowie sprzedaży dochodzi do zmian w obrębie prawa własności przedmiotu umowy. Stronami umowy pożyczki są dający pożyczkę, zwany pożyczkodawcą, oraz biorący pożyczkę, zwany pożyczkobiorcą. Umowa pożyczki jest umową konsensualną, dwustronnie zobowiązującą. O konsensualnym charakterze pożyczki przesądza fakt, że dochodzi ona do skutku przez samo porozumienie się stron. Obowiązek wydania przedmiotu pożyczki, jaki ciąży na pożyczkodawcy, jest konsekwencją uprzednio zawartego porozumienia w tej sprawie. Obowiązkowi pożyczkodawcy do przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę odpowiada obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie. Tak długo, jak długo przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, tak długo nie może powstać obowiązek jego zwrotu, obciążający pożyczkobiorcę. Takie ukształtowanie obowiązków stron umowy świadczy o tym, iż jest to umowa dwustronnie zobowiązująca.

Umowa pożyczki nie jest umową wzajemną, gdyż zwrot rzeczy tego samego rodzaju czy pieniędzy tej samej wielkości nie są odpowiednikiem świadczenia dającego pożyczkę, nawet wtedy, gdy umowa ta zostanie ukształtowana jako umowa odpłatna. Kodeks cywilny pozostawia też stronom umowy pożyczki swobodę w zakresie ustalenia wynagrodzenia z tytułu przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę, mogą zatem ukształtować umowę pożyczki jako umowę odpłatną albo nieodpłatną. W braku ustalenia wielkości wynagrodzenia należnego dającemu przyjmuje się, iż nie należy mu się wynagrodzenie z tytułu zawartej umowy, a umowa ma wówczas charakter nieodpłatny.

Przedmiotem umowy pożyczki mogą być albo pieniądze, albo rzeczy oznaczone tylko co do gatunku. Umowa pożyczki zobowiązuje pożyczkodawcę do przeniesienia własności przedmiotu pożyczki na pożyczkobiorcę. Samo wydanie

przedmiotu pożyczki może nastąpić w dowolny sposób, byle pożyczkobiorca miał możliwość swobodnego dysponowania czy to pieniędzmi, czy rzeczami będącymi przedmiotem umowy. Odwrotność opisywanej sytuacji występuje przy zwrocie pożyczki, przy czym nie muszą to być te same pieniądze i te same rzeczy, o ile są zwracane w tej samej ilości i jakości.

Umowa pożyczki w swojej treści powinna wskazywać strony umowy z określeniem ich roli w tym stosunku oraz przedmiot pożyczki. Przedmiotowo istotnym elementem umowy pożyczki jest obowiązek zwrotu pożyczki. Bez tego elementu nie ma umowy pożyczki (tak: wyrok SN z dnia 8 grudnia 2000r., I CKN 1040/98, LEX nr 50828). W sytuacji, gdy przedmiotem są pieniądze, wystarczy wskazanie wielkości pożyczki, a w odniesieniu do rzeczy oznaczonych gatunkowo – należy określić ich rodzaj i ilość.

„W kodeksie cywilnym (k.c.) zostały wskazane essentialia negotii umowy pożyczki, które stanowią nie tylko oznaczenie stron i określenie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, ale obejmują również zobowiązanie się do ich przeniesienia oraz obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki. W procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zatem zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę pożyczki, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku. Natomiast biorący pożyczkę powinien wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości” (tak z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 czerwca 2015r. I ACa 33/15).

W świetle powyższych rozważań wskazać należy, że rację miał Sąd Rejonowy uznając, iż powódka w żaden sposób nie wykazała zasadności swojego roszczenia o zapłatę. Nie wykazała bowiem dowodami ani faktu zawarcia umowy, ani jej treści, w tym np. kwoty udzielonej pożyczki, czy terminu jej zwrotu itp. mimo tego, że na podstawie art. 6 k.c. była do takiego dowodzenia zobowiązana w sytuacji, gdy pozwana stanowczo zaprzeczała istnieniu przedmiotowego zobowiązania.

Wbrew bowiem stanowisku apelantki, wydruk z operacji dokonanej w bankomacie przy ulicy (...) w E. (k. 8) w żaden sposób nie dokumentował jakoby faktu zawarcia umowy pożyczki z pozwaną. Nadto, wydruk ten nie potwierdza nawet, że powódka jest właścicielką użytej w bankomacie w dniu 23 czerwca 2014r. karty (...), a kwota wypłacona na jej podstawie nie odpowiada także wysokości pożyczki, której jakoby miała udzielić pozwanej powódka.

Tymczasem, samo subiektywne przekonanie powódki o zasadności jej roszczenia jest niewystarczające, by przyjąć za udowodnione wskazywane przez nią okoliczności udzielenia pożyczki pozwanej i możliwość żądania zwrotu pożyczki jakoby kwoty. Pozwana bowiem stanowczo zaprzeczyła okolicznościom twierdzonym w pozwie, a powódka, wobec nieprzedstawienia innych dowodów, poza dołączonymi do pozwu, nie zdołała zwalczyć tego stanowiska i dowieść swojej racji, czym zasadnie naraziła się na oddalenie powództwa.

Skoro tak, to zdaniem Sądu Okręgowego stwierdzić należało, że zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy, a argumenty wskazane w apelacji nie wnoszą nic nowego do sprawy i nie mogą doprowadzić do zmiany lub uchylecia orzeczenia, które odpowiada prawu. Apelacja powódki została więc na podstawie art. 385 k.c. w zw. z art. 505¹¹ k.p.c. w zw. z art. 505¹³ k.p.c. oddalona.